

STANOVISKO HLAVNÉHO KONTROLÓRA OBCE HONTIANSKA VRBICA K NÁVRHU ROZPOČTU
OBCE NA ROK 2024 A K VIACROČNÉMU ROZPOČTU NA ROKY 2025 A 2026

Vypracoval: JUDr. Marek Keller
Dňa 7.2.2024

V zmysle § 18f, odsek 1, písmeno c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“) predkladám odborné stanovisko k návrhu rozpočtu obce Hontianska Vrbica na rok 2024 a k viacročnému rozpočtu na roky 2025 – 2026 (ďalej len *návrh rozpočtu*).

Pri spracovaní môjho stanoviska som vychádzal z posúdenia predloženého návrhu rozpočtu z hľadiska zákonnosti, metodickej správnosti jeho zostavenia a predloženia ako aj reálnosti ekonomických východísk predpokladaných v rozpočte.

ZÁKONNOSŤ PREDLOŽENÉHO NÁVRHU

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade so všeobecnými záväznými predpismi, konkrétne:

- zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy“),
- zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“),
- čl. 9 ods. 1 Ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti (ďalej len „ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti“).

Návrh rozpočtu zohľadňuje aj príslušné ustanovenia:

- zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o miestnych daniach“),
- zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v znení neskorších predpisov,
- ostatných súvisiacich všeobecne záväzných právnych predpisov.

Návrh rozpočtu bol zverejnený spôsobom v obci obvyklým (zverejnený na úradnej tabuli obce, ako aj na webovom sídle obce) dňa **6.2.2024**. Termín rokovania Obecného zastupiteľstva je navrhovaný na 27.2.2024 a teda možno skonštatovať dodržanie minimálnej 15 dňovej lehoty na zverejnenie pred schvaľovaním. V zmysle § 34 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (zákon o e-Governmente) je obec povinná zverejňovať návrh rozpočtu aj na elektronickej úradnej tabuli na cuet.slovensko.sk a to v rovnaký deň ako zverejní na úradnej tabuli a webovom sídle obce. **Návrh rozpočtu ku dňu zostavovania stanoviska t. j. 7.2.2024 nebol zverejnený na centrálnej elektronickej tabuli, čím nebol dodržaný postup podľa § 34 zákona o e-Governmente.**

Rozpočtové provizorium v roku 2024

V zmysle § 11 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy platí, ak nie je rozpočet obce na nasledujúci rozpočtový rok schválený obecným zastupiteľstvom do 31. decembra bežného roka, hospodári obec podľa schváleného rozpočtu obce predchádzajúceho rozpočtového roka (v našom prípade rozpočtu na rok 2023), pričom výdavky uskutočnené počas rozpočtového provizória nesmú v každom mesiaci rozpočtového roka prekročiť 1/12 celkových výdavkov pôvodného schváleného rozpočtu obce predchádzajúceho rozpočtového roka (2023). Výnimku tvoria výdavky uskutočnené počas rozpočtového provizória, ktoré sa uhrádzajú v súlade s termínmi splácania dohodnutými v predchádzajúcom rozpočtovom roku a výdavky uskutočnené počas rozpočtového provizória na povinnú úhradu podľa osobitných predpisov.

Zároveň platí, že počas rozpočtového provizória obec nemôže poskytovať dotácie podľa § 7 ods. 4 a § 8 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy okrem dotácií podľa osobitného predpisu (dotácia v zmysle § 6 zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve).

Celkové výdavky pôvodného schváleného rozpočtu boli vo výške 425 452 € z toho 1/12 predstavuje **35 454,33 €**. A teda celkové výdavky nemôžu presiahnuť v jednotlivých mesiacoch rozpočtového provizória túto hranicu, okrem zákonom stanovených výnimiek.

Podľa predložených údajov boli výdavky v jednotlivých mesiacoch rozpočtového provizória nasledovné:

Január	35 170,24 €
Február (k 6.2.)	24 892,82 €

Obec počas obdobia rozpočtového provizória neposkytla žiadnu dotáciu.

Odporúčam nevyužívať inštitút rozpočtového provizória pokiaľ to vzhľadom na možnosti schválenia rozpočtu v obecnom zastupiteľstve nie je vyslovene nevyhnutné. Podotýkam, že obec môže schválený rozpočet počas roka kedykoľvek zmeniť príslušným rozpočtovým opatrením v zmysle § 14 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy (rozpočtovým opatrením starostu obce v rámci schváleného limitu, alebo rozpočtovým opatrením schvaľovaným obecným zastupiteľstvom). Zmena rozpočtu rozpočtovým opatrením pritom nie je viazaná na lehotu minimálneho zverejnenia prípadne iné formálne náležitosti procesu.

V zmysle § 4 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, rozpočet obce predstavuje základný nástroj finančného hospodárenia obce. Rozpočet obce vyjadruje samostatnosť hospodárenia.

V súlade s čl. 9 ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti obce zostavujú svoj rozpočet na tri rozpočtové roky, pričom súčasťou návrhu rozpočtu je aj schválený rozpočet na bežný

rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky.

V zmysle § 4 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, rozpočet obce obsahuje aj zámery a ciele ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu obce (program obce), ak obecné zastupiteľstvo obce s počtom obyvateľov do 2 000 nerozhodne o neuplatňovaní programového rozpočtovania. Obecné zastupiteľstvo Hontianska Vrbica rozhodlo **o neuplatňovaní programového rozpočtovania uznesením č. 189/2014** zo dňa 21.5.2014.

Viacročný rozpočet ako strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky obce je tvorení:

- a) rozpočtom obce na príslušný rozpočtový rok
- b) rozpočtom obce na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku
- c) rozpočtom obce na rok nasledujúci po roku, na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písmena b)

Vzhľadom na § 9 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy príjmy a výdavky rozpočtov uvedených v písm. b) a c) **nie sú záväzné** (rozpočet na rok 2025 a 2026).

Vnútorne členenie návrhu rozpočtu je v súlade s § 10 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy na:

- a) bežné príjmy a bežné výdavky (ďalej len "bežný rozpočet")
- b) kapitálové príjmy a kapitálové výdavky (ďalej len "kapitálový rozpočet")
- c) finančné operácie.

A. BEŽNÝ ROZPOČET

Rozpočtové roky	2024	2025	2026
Bežné príjmy	427 975	427 475	427 475
Bežné výdavky	416 459	413 623	413 492
Rozdiel	11 516	13 852	13 983

B. KAPITÁLOVÝ ROZPOČET

Rozpočtové roky	2024	2025	2026
Kapitálové príjmy	0	0	0
Kapitálové výdavky	40 000	0	0
Rozdiel	- 40 000	0	0

C. FINANČNÉ OPERÁCIE

Rozpočtové roky	2024	2025	2026
Príjmové fin. operácie	51 635	9 468	9 468
Výdavkové fin. operácie	23 151	23 320	23 451
Rozdiel	28 484	- 13 852	- 13 983

Bežný rozpočet na rok 2024 je zostavený ako prebytkový s **prebytkom 11 516 €**.

V zmysle § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy môže obec zostaviť kapitálový rozpočet ako schodkový, ak tento schodok možno kryť zostatkami finančných prostriedkov obce z minulých rokov, návratnými zdrojmi financovania, alebo je tento schodok krytý prebytkom bežného rozpočtu v príslušnom rozpočtovom roku. **Schodok kapitálového rozpočtu je plánovaný vo výške 40 000 €** a bude krytý prebytkom bežného rozpočtu a finančných operácií (zapojenie rezervného fondu).

Celkový výsledok hospodárenia vrátane rozpočtu finančných operácií je v roku 2024 plánovaný ako vyrovnaný.

Rozpočty na roky 2025 a 2026 sú zostavené ako vyrovnané.

Celkovo možno skonštatovať, že rozpočty na rok 2024 až 2026 spĺňajú zákonné požiadavky kladené na rozpočet v zmysle § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

PRÍJMOVÁ ČASŤ ROZPOČTU

A. Rozpočet bežných príjmov

Návrh rozpočtu na rok 2024 predpokladá bežné príjmy vo výške 427 975 €, čo predstavuje zníženie bežných príjmov oproti predchádzajúcemu roku o 29 948,85 €. Rozpočet bežných príjmov je ovplyvnený predovšetkým nasledovnými skutočnosťami:

1. zníženie príjmov z podielových daní
2. zníženie príjmov z grantov a transferov
3. zníženie príjmov z administratívnych a iných poplatkov a platieb

Ad 1. V roku 2023 obec dostala z podielových daní 246 006,48 €. Rozpočet na rok 2024 však počíta s príjmami z podielových daní iba vo výške **238 202 €**, pričom sa vychádza zo zverejnenej prognózy MF SR týkajúcej sa podielu obcí na výnose DPFO pre rok 2024 (ktorý je zvýšený zo zdrojov z príjmov z dane z príjmov právnických osôb v zmysle § 7i ods. 1 zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy). Zníženie príjmov z podielových daní predstavuje pre obec Hontianska Vrbica **pokles o 7 804,48 €**.

V porovnaní s rokom 2023 však poklesol aj počet obyvateľov o 11 (aktuálne 601 obyvateľov), rovnako sa znížil prepočítaný počet žiakov (počet žiakov škôl a školských zariadení prepočítaný príslušným koeficientom podľa prílohy č. 3 nariadenia vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy) o 65,1, okrem toho poklesol aj počet obyvateľov 65+ o 1 (aktuálny stav 128). Z uvedených ukazovateľov sa vychádza pri určení konkrétneho podielu pre obec.

V návrhu rozpočtu sa teda vychádza z aktuálnej prognózy MF SR, v prípade ak bude vláda reflektovať na požiadavky samospráv prezentované ZMOS mohlo by dôjsť k dofinancovaniu obcí avšak za súčasného stavu musí obec vychádzať z príjmov predpokladaných MF SR a teda rozpočet obce nastaviť na znížené príjmy z podielových daní.

Ad. 2. V roku 2023 mala obec príjmy z grantov a transferov vo výške 73 189,46 €, pre rok 2024 návrh rozpočtu počíta s grantami a transfermi vo výške 54 378 €. Rozpočtované nižšie príjmy sú predovšetkým v dôsledku toho, že obciam bol v roku 2023 poslaný transfer na pomoc s negatívnymi dôsledkami inflácie (11 792,24 €) a vysokými cenami energií (1 102,88 €). V priebehu roku 2024 sa bude rozpočet grantov a transferov upravovaný podľa prijatých prostriedkov napr. transfer na zabezpečenie prezidentských volieb a pod.

Ad. 3. Oproti predchádzajúcemu roku sa znížili príjmy v položke 223 Poplatky a platby z nepriemyselného a náhodného predaja a služieb o 5 250,94 €. Zníženie bolo spôsobené predovšetkým znížením príjmov z cintorínskych poplatkov – rozdiel 4 620 € (v roku 2023 bol 10 ročný interval v ktorom sa platí cintorínsky poplatok).

B. Rozpočet kapitálových príjmov

Obec v roku 2024 nerozpočtuje kapitálové príjmy.

VÝDAVKOVÁ ČASŤ ROZPOČTU

A. Rozpočet bežných výdavkov

Návrh rozpočtu bežných výdavkov na rok 2024 je vo výške 416 459 € čo predstavuje zvýšenie bežných výdavkov o 12 543,59 € oproti predchádzajúcemu rozpočtovému roku. V rámci bežného rozpočtu sú rozpočtované výdavky na originálne a prenesené výdavky v školstve vo výške 187 041 €. Výdavky na školstvo sa medziročne zvyšujú o 8 201,94 €. Celkovo možno skonštatovať, že návrh bežného rozpočtu vychádza z bežných výdavkov roku 2023 a zmeny zachytené v rozpočte nie sú zásadné a vychádzajú z predpokladov, ktoré boli ku dňu zostavovania rozpočtu známe.

Vo funkčnej klasifikácii 01.1.1 je rozpočtované zvýšenie výdavkov na mzdy a odvody o 11 142,49 €. Zvýšenie výdavkov je naviazané na zvýšenie miezd vo verejnej správe, ktoré sa uskutočnilo v roku 2023 od 1.1.2023 o 7 % a následne od 1.9.2023 o 10 %. V roku 2024 platí uvedené zvýšenie celý rok čo znamená zvýšenie výdavkov na mzdy a odvody oproti roku 2023. Okrem toho je rozpočte zapracované aj predpokladané zvýšenie priemernej mzdy v národnom hospodárstve od čoho sa odvíja plat starostu obce a hlavného kontrolóra. V uvedenej funkčnej klasifikácii sa počíta so znížením výdavkov na služby (položka 637) o 5 878,07 € predovšetkým z dôvodu nižších výdavkov na špeciálne služby a služby v oblasti informačných technológií (v minulom roku sa modernizovalo webové sídlo obce).

Funkčná klasifikácia 01.6.0 v ktorej sú rozpočtované výdavky na voľby bude doplnená podľa skutočnej výšky preposlaných transferov za voľby prezidenta a tomu zodpovedajúcich výdavkov (uvedené platí aj pre bežné príjmy – príjmy z transferov).

V rozpočte je vyčlenených 1 000 € na údržbu miestnych komunikácií (funkčná klasifikácia 04.5.1).

Výdavky na nakladanie s odpadom (funkčná klasifikácia 05.1.0) sú nastavené vo výške výdavkov predchádzajúceho roku. Obec v roku 2023 uzavrela zmluvu o komplexnom nakladaní s odpadmi so spoločnosťou KOSIT WEST s.r.o.

Funkčná klasifikácia 06.2.0 rozvoj obce obsahuje výdavky na zamestnancov zamestnaných na dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru – 5 250 € (medziročne sa výdavky zvyšujú o 572 €).

V rozpočte sa počíta s poskytnutím dotácie futbalovému klub TJ Družstevník vo výške 4 000 € (funkčná klasifikácia 08.1.0) ako aj dotácie pre DHZ vo výške 2 000 € (funkčná klasifikácia 03.2.0). Celková navrhovaná výška poskytnutých dotácií podľa § 7 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy tak pre rok 2024 predstavuje 6 000 €.

Rozpočet počíta so zvýšením výdavkov na plyn a to vo funkčnej klasifikácii 08.2.0 z 1 084 € na 3 051 € ako aj vo funkčnej klasifikácii 09.1.2.1 z 1 221 € na 2 849 €. Zvýšenie výdavkov je z dôvodu nedoplatku za rok 2023 a s tým súvisiacim zvýšením zálohových platieb.

Výdavky na originálne školské kompetencie sú navrhované vo výške 129 764 €. Z toho:

MŠ	63 506 € (vlastné príjmy školné MŠ 1 000 €)
ŠKD	22 990 € (vlastné príjmy školné ŠKD 708 €)
ŠJ pre MŠ	28 571 € (z toho 4 212 € z poplatkov za úhradu stravy a 1 646 potraviny z dot.)
ŠJ pre ZŠ	14 697 € (z toho 1 961 € z poplatkov za úhradu stravy a 3 010 potraviny z dot.)

príjmy z réžie ŠJ 1 300 € (5 €/mesiac).

Podľa zverejnených východiskových štatistických údajov a podielu obce na výnose DPFO (v roku 2024 je to okrem DPFO aj časť dane z príjmov P.O.) dostane obec z podielových daní na originálne školské kompetencie 80 495,06 €.

Prenesený výkon štátnej správy v školstve predstavuje funkčná klasifikácia 09.1.2.1 (ZŠ I. stupeň) s celkovými výdavkami 57 277 €.

B. Rozpočet kapitálových výdavkov

Obec v návrhu rozpočtu na rok 2024 rozpočtuje kapitálové výdavky vo výške 40 000 € a to na nákup mechanizmov – traktor s príslušenstvom.

FINANČNÉ OPERÁCIE

Príjmové finančné operácie sú plánované vo výške 51 635 € z toho 49 468 € tvorí zapojenie prostriedkov rezervného fondu. Použitie je plánované na úhradu kapitálových výdavkov vo výške 40 000 € a splácanie návratných zdrojov financovania (splátky bankového

úveru) vo výške 9 468 €. Použitie prostriedkov rezervného fondu podlieha schvaľovaciemu procesu Obecného zastupiteľstva a preto v prípade neschválenia uznesenia o použití rezervného fondu bude nutné upraviť navrhovaný rozpočet. Okrem toho sa v roku 2024 rozpočtuje aj zapojenie nevyčerpaných účelovo určených finančných prostriedkov poskytnutých v minulom roku vo výške 2 167 €.

Výdavkové finančné operácie sú tvorené splácaním istiny úverov. V roku 2024 je plánované splatenie istiny vo výške 23 151 € z toho 9 468 € bankové úvery a 13 683 € istiny z úverov zo ŠFRB. Úroky z úverov sú zahrnuté v rámci bežných výdavkov (funkčná klasifikácia 01.7.0. v roku 2024 návrh rozpočtu vo výške 1 700 €).

ZÁVER – ZHRNUTIE

Návrh rozpočtu obce Hontianska Vrbica na rok 2024 a návrh viacročného rozpočtu obce na roky 2025 – 2026 rešpektujú právne normy a procesné podmienky súvisiace s prípravou rozpočtu obce.

V Hontianskej Vrbici dňa 7.2.2024

.....
(Hlavný kontrolór obce Hontianska Vrbica)